

Sygn. akt IV CNP 39/13

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie ze skargi powódki
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w L.
z dnia 6 lutego 2013 r., sygn. akt II Ca [...],
w sprawie z powództwa A. D.
przeciwko T. J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 grudnia 2013 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powódka na podstawie art. 424¹ § 1 k.p.c. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 6 lutego 2013 r., którym został zmieniony wyrok Sądu Rejonowego w Ł. w ten sposób, że obniżono zasądzoną na jej rzecz kwotę 51.337,50 zł do kwoty 45.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 30 sierpnia 2012 r. zamiast od dnia 21 kwietnia 2012 r., oddalono powództwo w pozostałej części, rozstrzygnięto o kosztach procesu oraz oddalono w pozostałej części apelację powódki i pozwanej. Jako podstawę skargi wskazała naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 383 k.p.c., 381 k.p.c., 386 § 2 i 4 k.p.c., 328 § 2 k.p.c., 321 k.p.c., 207 § 3 k.p.c., 193 § 1 i 2 k.p.c., 120 § 2 k.p.c., 117 k.p.c. i 98 k.p.c. oraz obrazę przepisów prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię – art. 991 i 5 k.c. i stwierdziła, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z tymi przepisami, wskutek czego poniosła szkodę w kwocie 35.000 zł stanowiącej różnicę pomiędzy zachowkiem zasądzonym a należnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pojęcie orzeczenia niezgodnego z prawem (art. 424¹ § 1 k.p.c.) było przedmiotem wykładni w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego i ukształtował się pogląd, że jest to orzeczenie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętym standardami rozstrzygnięć albo orzeczenie wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, a naruszenie to jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Bezprawność orzeczenia sądowego ma zatem charakter bezprawności kwalifikowanej, a jego niezgodność z prawem musi polegać na oczywistej obrazie prawa, do której nie można zaliczyć jednej z możliwych interpretacji prawa, choćby *a posteriori* okazała się nieprawidłowa (wyroki z dnia 4 grudnia 2008 r., sygn. I CNP 72/08, niepubl., z dnia 17 maja 2012 r., I CNP 55/11, niepubl., z dnia 14 czerwca 2012 r., I CNP 7/12, niepubl. i orzeczenia w nich powołane). Wskazanie powyższych zasad konieczne jest z uwagi na treść art. 424⁹ k.p.c. stanowiącego, że odmowa przyjęcia skargi o stwierdzenie niezgodności prawomocnego

orzeczenia z prawem może nastąpić w wypadku oczywistej bezzasadności skargi. Przesłankami oceny w tym przedmiocie jest merytoryczna trafność i waga podstaw powołanych w skardze.

Badanie zasadności skargi następuje poprzez jej wstępną selekcję ograniczoną do oceny czy w świetle powyższych zasad objęte skargą orzeczenie, bez potrzeby przeprowadzania szerokiej analizy jurydycznej i dokonywania pogłębionej oceny jego trafności, nie budzi zastrzeżeń w zakresie zastosowania prawa i jego wykładni. Jeżeli skarga *prima facie* z uwagi na rodzaj, wagę i przedmiot powołanych w niej podstaw nie mogłaby być pozytywnie rozpoznana, zachodzą podstawy do odmowy przyjęcia jej do rozpoznania.

Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie. Istota skargi sprowadza się do zarzutów zmierzających w dwóch kierunkach – zakwestionowania prawidłowości postępowania przed sądem drugiej instancji w zakresie nierozpoznanego przez Sąd pierwszej instancji, zdaniem skarżącej, rozszerzonego powództwa co do przyznania zachowku w wysokości 2/3 udziału spadkowego oraz w zakresie rozszerzenia powództwa w postępowaniu apelacyjnym w związku ze zmianą okoliczności dotyczących wartości majątku stanowiącego podstawę wyliczenia zachowku. Oczywiście bezzasadne są zarzuty zmierzające do zakwestionowania wykładni art. 383 k.c. dokonanej przez Sąd Okręgowy. Zmiana powództwa w postępowaniu apelacyjnym dopuszczalna jest jedynie wówczas, gdy ma charakter surogacyjny, a zatem gdy skutek zmiany okoliczności powód żąda wartości pierwotnego przedmiotu sporu lub innego przedmiotu. Zmiana dokonana przez powódkę nie polegała na przekształceniu przedmiotu żądania zgodnie z przesłankami zawartymi w tym przepisie, a polegała na jego rozszerzeniu, które nie jest dopuszczalne w postępowaniu apelacyjnym, nawet wówczas gdy przyczyną była zmiana wartości przedmiotu zachowku. Na marginesie jedynie trzeba wskazać, że podstawę wyliczeń Sądu drugiej instancji stanowiła wartość lokalu wskazana przez skarżącą. Powódka początkowo wnosiła o zasądzenie z tytułu zachowku kwoty 58.125 zł, następnie rozszerzyła powództwo do kwoty 68450 zł wskazując, że jest osobą niezdolną do pracy, a zatem przypada jej udział 2/3 części udziału spadkowego. Sąd Rejonowy rozpoznał sprawę w granicach rozszerzonego kwotowo powództwa, natomiast fakt oddalenia wniosków dowodowych i ustalenie,

iż powódka warunku niezdolności do pracy nie spełnia, nie może być utożsamiany z nierozpoznaniami powództwa. Motywy Sądu drugiej instancji odnoszące się do zarzutów apelacji w tym zakresie nie dają podstaw do stwierdzenia, że zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistą obrazą prawa lub jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami.

Stąd już *prima facie* zakwalifikować należało skargę jako oczywiście bezzasadną i orzec jak w sentencji na podstawie art. 424⁹ § 1 k.p.c.

aw

es